

der ere foretagne, dels af Ministeriets tekniske Raadgivere, dels af de Kommissioner, der have været nedsatte, maatte anse en saadan Havn for at have mindre Betydning for Trafikken i Østersøen og for ogsaa at frembyde Betæneligheder i andre Henseender. Nu ere deres Ønsker indskrænkede betydelig. Det Beløb, det her drejer sig om, er nedsat fra tidligere Beløb paa 7—800,000 Kr. til kun 300,000 Kr. Dette Beløb skulde anvendes til en forbedret Fiskerihavn med en Dybde paa 8 Fod og et Skibshavn bassin med en Dybde af 16 Fod og desuden til forskellige Forbedringer, der agtes foretagne ved Indsejlingen til Havnen. Hvad Fiskeriet angaar, turde det være tvivlsomt, om Havnen under de nuværende Forhold ved Neksø Havn er tilstrækkelig til at betjene Fiskeriet omkring den østlige Del af Bornholm, men det kan være, at Fiskerne kunne lade sig nøje med de nuværende Forhold. I alt Fald er der sagkyndige, der mene, at der ingen Betænelighed vilde være ved at blive staaende ved det nuværende. Men det er særlig som Eksporthavn for Oplandet omkring Neksø, at der er blevet lagt Vægt paa Havnens Udvidelse, og tillige af Hensyn til Forholdene under Isvintre, idet Rønne Havn meget lettere fryser til end Neksø Havn, og Postvæsenet derfor maa have særlig Interesse af at kunne benytte Neksø Havn. Dernæst kan det ikke overses, at Neksø By lægger stor Vægt paa Havnen af Hensyn til den Fare, Byen mener truer den fra Jærnbanen til Rønne. Nu skal jeg ganske vist erkende, at det sidste Hensyn ikke fortjener at tages stærkt i Betragtning ved denne Sag. Det er ikke uden Høje gjort gældende, at vi nu i en Aarrække have bevilget store Beløb til Havnebygning paa Bornholm, fordi Bornholm ingen Jærnbaner havde. Nu faar denne Øen Jærnbane, og saa skulde vi anvende yderligere Beløb for at støtte de Kommuner, som ville lide Skade ved Havnene. Denne Betragtning kan jeg meget godt tillægge sin Vægt. Men naar nu Forholdet er, at en Kommune melder sig med Anmodning om Statslaan under Henvisning til, at Havnens egne Indtægter efter al Sandsynlighed ville kunne forrentet et saadant Laan, og hvis Havnens egne

Indtægter ikke skulde slaa til, vil Kommunen garantere for det manglende af Renter og Afdrag, vilde det ikke være uden Betænelighed for Regeringen at stille sig ganske afvisende over for en saadan Begæring. Det har derfor været mit Ønske ikke at træffe Afgørelsen paa egen Haand, men at forelægge Spørgsmaalet for Rigsdagen, og for saa vidt der paa Rigsdagen maatte være Stemning for at gaa til Bevillingen af et saadant Laan, er der fra Regeringens Side, saavel fra Finansministerens som fra Indenrigsministerens Side, intet til Hinder derfor. Jeg tror ikke, at de pessimistiske Betragtninger, som blive opstillede af det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds (H. Hølm), om Udsigterne for Kommunen til i Fremtiden at svare Rente og Afdrag af Laanet, ville slaa til. Jeg tror virkelig, at Havnen i den Skikkelse, den vil faa ved den foreslaaede Udvidelse, vil kunne faa en ikke ringe Indtægt i Havneafgifter og derved kunne opretholde sin økonomiske Status som den er og forhaabentlig ogsaa faa den forbedret. Men jeg maa ganske sikkert beklage, at Forslaget, som det foreligger, ikke er tiltraadt fra alle Sider. Det har ganske sikkert været min Forudsætning, at man paa dette Punkt som paa saa overordentlig mange andre Punkter havde kunnet mødes i Enighed baade i Udvalget og mellem dette og Regeringen. Jeg skal imidlertid henstille denne Sag til det høje Ting og gentage, at for saa vidt denne Bevilling maatte blive vedtagen paa Finansloven, nærer Regeringen ikke Tvivl om, at dette Laan i Tidens Løb vil blive forrentet og afdraget, som Betingelserne ere blevne opstillede.

Jeg gaar derefter over til Ændringsforslagene til § 19, hvor jeg skal omtale det Ændringsforslag, som er stillet under Nr. 55 af det ærede Udvalgs Flertal og angaar Tilskud til Foredragsforeninger af næringsdrivende eller Arbejdere i Provinserne til Afholdelse af offentlige Foredrag af fagligt, teknisk eller alment belærende Indhold, indtil et Beløb af 8,000 Kr. Dette er den samme Konto, som findes paa indeværende Aars Finanslof, og om hvis Anvendelse jeg gentagne Gange har haft Lejlighed til at udtale mig her i Salen. Jeg